

1
1.
2.
3.
4.
5.

G. 39. num. 7.

JOH. ULRICI CRAMERI,

J. U. & PHIL. D. AC IN ACADEMIA MAR-
BURGENSI PROFESSORIS JURIS
ORDINARIJ,

PROGRAMMA

**ID QUOD JUSTUM EST,
CIRCA**

**V O T O R U M
DISPARITATEM**

EX
**PARI SUFFRAGANTIUM JURE
DEFINIENS,**

QUO
LECTIONES PRIVATAS

AD
**INSTITUTIONES
INTIMAT.**

MARBURGI CATTORUM,

TYPIB. PHILIPPI CASIMIRI MÜLLERI, ACAD. TYPOGR.

fig
2.1.28.
17

1734.1.

JOH. ULRIC. CRAMER.

J. U. PHIL. D. IN ACADEMIA MAR.
BURGENSI PROFESSORIS JURIS
ORDINARI.

PROGRAMMA

AD QUOD JUSTUM EST

VOTUM

DISPARITATEM

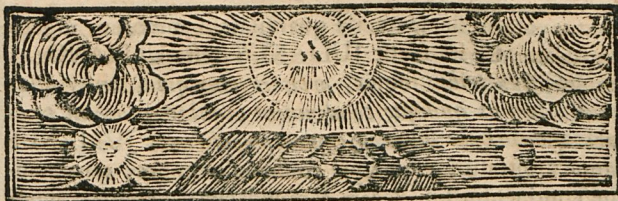
PARI SUBEQUANTUM JURE

LECTIONES PRIVATAS

INSTITUTIONES

JAN. PHILIP. CASARIUS MILLER. Acad. Probr.

Oto notius est, si in Collegio duæ fuerint sententiæ dispares, plurima vota concludere. Quid fieri debeat si duæ fuerint diversæ sententiæ numero pares, nuper exposui cum de Calculo Minervæ sensa mentis explicabam. Enimvero si contingat tres vel plures diversas esse sententias, quænam prævalere debeat, ardua & difficilis quæstio

semper habita. Visum est Veteribus, sententias quædam si fieri possit conjungendas esse, ut votorum nascatur pluralitas: quod si vero fuerint singulares, ut conjunctioni locus non sit, rem de qua deliberatur spectandam esse tanquam dubiam, adeoque ex legibus probabilitatis, quas in dubio sequi tenemur, definiendam. Nova igitur emergit quæstio, quandonam sententiæ diversæ conjungi queant, ut inde nascatur quasi una. Et censuere Veteres, sententiæ vni jungi posse alteram, si una alteram contineat. Quandonam vero una contineat alteram, de eo non idem sensere omnes. Quidam existimarunt, si diversitas sententiarum reducatur ad quantitatem, quantitas minor cum contineatur sub majori; sententiam eorum, qui in quantitatem minorem consentiunt, sub sententiis cæterorum contineri, quibus major placuit quantitas, ut adeo in minorem omnes consensisse videantur

A 2

deantur

deantur; atque sic sententia quantitatem minorem urgens prævaleat. Et ita sentit JULIANUS teste ULPIANO (a). Etenim, *si ex tribus inquit, arbitris unus quindecim, alius decem, tertius quinque condemnent, quinque debent præstari: quia in hanc summam omnes consenserunt.* JULIANUS itaque arbitratur, in quinque consensisse omnes, quia quinque continentur sub decem & quindecim; adeoque conjungit sententias quantitate differentes, quia una sententia continetur sub cæteris. Quodsi conjunctionem ad hunc casum restringis, nonnisi rarissime eidem erit locus. Unde alii eandem extensuri ad alios quoque casus, eosque plures sapiusque obvios, expendi jubent, quænam sententia sub eodem genere contineantur, licet specie differant: cum enim species diversa sub eodem genere contineantur; recte eas conjungi quæ genere eadem sunt, ut nascatur pluralitas votorum, putant. Quod ut intelligas, in facto tibi repræsentat. Occurrit tale apud PLINIUM (b), ubi alii iudices reum absoluebant, alii in pœnam capitis, adhuc alii in relegationem condemnabant. Qui reum in pœnam capitis & qui in relegationem condemnabant, in eo consentiebant, illum puniendum; adeoque non absolvendum esse, quemadmodum vult sententia prima: sententia igitur relegantium cum sententia capite plectentium conjungenda, quatenus genere eadem seu ad eandem reducuntur; atque adeo prævalent adversus absolventium sententiam. Quodsi jam porro quæratur, quænam pœna sit irroganda, considerandum est, sententias porro ad duo quasi genera reduci posse, quatenus alia est mitior, alia gravior. Quæ igitur mitiores sunt veluti sententia absolventium & sententia relegantium, denuo sub eodem genere contentæ spectantur, atque

(a) l. 27. §. 3. ff. de Rec. Arbitr.

(b) L. V III, Epist. X IV.

que hæc nomine conjungendæ adversus durio- rem, quo casu sententia relegantium prævalet adversus sententiam capite plectentium, propterea quod absolventes, ubi in pœnam consentire debent (id quod ob pluralitatem punientium face- re tenentur, cum plures paucioribus cedere nequeant, sed ex adverso pauciores cedere teneantur pluribus) potius in minorem quam in majorem consensuri sunt. Unde PLI- NIUS auctor est, etsi ipsemet putaverit sententiam mitio- rem prævalere, adeoque reum absolvi debere, visum ta- men fuisse, quod potius relegandus sit. Atque hanc vo- torum conjunctionem NERIUS (c) adeo acriter defendit, ut ultro confiteatur, bilem sibi movisse argumentum PLINII, quo duas illas sententias, quarum una condemnat in rele- gationem, altera in capitis pœnam coire posse negat. Quan- tacunque vero evidentiâ ista votorum conjunctio niti vide- atur NERIO, hoc tamen non obstante eam a PLINIO recte rejectam pronunciat Vir summus GROTIUS (d), di- ferte enim: *qui morte, inquit, reum puniunt, & qui rele- gant non conjungentur, quia diversa hæc sunt, & in morte non est relegatio, nec absolventes cum relegantibus conjungentur, quia etsi non interficiendum reum consentiunt, id tamen non est illud ipsum quod dicit sententia, sed per consequentiâ in- de elicitur: at qui relegat, reum absolvit. Quare recte Pli- nius, cum tale quid in senatu eveniret, tantam dixit senten- tiarum esse diversitatem, ut non possent esse nisi singulæ; & parvulum referre, an idem displiceret, quibus non idem pla- cuisset.* Luce igitur meridiana clarius est, GROTIUM vo- ta dividi jubere eo in casu, in quo non nisi generalis quidam consensus per consequentiâ elici potest, qui per se senten-

A 3

tiis

(c) in Analect. c. 30. L. I. in Cel. Ottonis Thes. Jur. Rom. T. II, p. 364.

(d) de J. Bel. & Pacis, II, V, 19.

tiis ipsis non inest. Ac proinde non admittit sententiarum conjunctionem, nisi quando una alteram tanquam partem re ipsa continet, veluti quando major summa continet minorem tanquam partem. Unde eodem in loco conjungit condemnantes in 15. & condemnantes in 10. adversus absolventes, quia condemnantes in 15. & 10. conveniunt rejecta differentia. Sic vero juxta hanc doctrinam condemnantes in 15. & alii in 10. alique in 5. etiam conjungendi videntur, quia 5. tam sub 10. quam sub 15. continetur, quemadmodum visum est JULIANO affirmanti in 5. consentire omnes. GROTIUS tamen in FLORIBUS SPARSIS (e) aliter statuit: cum sententiam mediam in 10. condemnantium adversus duas extremas prævalere debere pronunciet, addita hac ratione, quod major pars consentiat in 10. rejecto eo, in quo discrepant. SCHILTERO (f) ideo GROTIUS sui oblitus videtur, utpote qui pro certo habet, quod in FLORIBUS SPARSIS statuitur, repugnare ei quod docuerat Vir egregius in opere de JURE BELLI & PACIS. Eodem enim jure quo in hoc opere condemnantes in 15 & 10 consentire dicuntur in 10, condemnantes quoque in 15, 10, & 5. dicendos esse consentire in 5. Contra BEYERUS, GROTIUM a contradictione absolvit (g); propterea quod non idem sit casus in Opere de JURE BELLI & PACIS ac in FLORIBUS SPARSIS. Etenim in Opere illo duæ sententiæ condemnantes conjunguntur adversus absolventem in eo, in quo conveniunt, ut adeo reus in 10. condemnandus esse dicatur. At in FLORIBUS SPARSIS tres sunt sententiæ condemnantes & duæ, quæ propius ad se invicem accedunt, conjunguntur adversus eam, quæ longius ab una recedit. Existimat enim Vir consultissimus, qui in

(e) P. m. 132.

(f) in Exercit. ad ff. XII. §. 20.

(g) in Posit. ad Pand. l. IV. T. VIII. §. 19.

majorem condemnat, in mediam magis inclinaturum quam
 in minimam, seu generatim loquendo dissentientem, si sen-
 tentiam mutare cogatur, eidem potius accessurum, quæ
 ipsi propior est, quam alteri, quæ ab eadem longius recedit.
 Quodsi vero jam sententiæ propiores nempe condemnantes
 in 15. & 10. conjunguntur, habemus jam partem majorem
 in 10. consentientem, quæ utique ex opinione ipsius præva-
 lere debet adversus sententiam minimam in 5. condemnan-
 tem. Enimvero hoc pacto dubio SCHILTERI nondum sa-
 tisfactum videtur. Sumamus enim cum BEYERO senti-
 entiam cum alia propiori, quam tanquam partem continet, con-
 jungendam esse adversus eam, quæ longius ab eadem recedit.
 Ecquis non videt, condemnantium in 5. tanquam par-
 tem contineri sub sententia in 10. condemnante; adeoque
 has sententias posse eodem modo conjungi adversus sen-
 tentiam condemnantem in 15. a qua sententia minima lon-
 gius recedit, quo maxima & media conjunguntur, qua-
 rum illa a minima longissimo intervallo distat. Reddenda
 igitur erat ratio, cur potius 10. vi conjunctionis maximæ &
 mediæ sententiæ adversus sententiam minimam, quam 5.
 vi conjunctionis minimæ & mediæ adversus maximam præ-
 valere debeat. Quod sane dubium etsi non sine ratione ur-
 geatur, BEYERUS non sustulit. Præterea quæ de con-
 junctione votorum hoc nomine facienda præcipiuntur, quod
 sententia una alteram sub se contineat tanquam partem, in-
 geniose magis conficta, quam veritati consentanea sunt, &
 si rem penitus inspicias in hac conjunctione supponitur,
 quod supponi non posse facile a nobis probabitur. Ete-
 nim sententiæ diversæ, quamdiu unusquisque in sua sen-
 tentia firmiter persistit, quemadmodum hic supponitur,
 semper spectandæ sunt tanquam singulares, ut adeo non-
 nisi invitis illis, qui easdem ferunt, conjungantur. Sane
 qui

qui in 15. condemnat dici nequit reum condemnare in 10. quando alter eundem in 10. condemnat, quamdiu in sententia sua persistit: nec minus singulares sententia sunt condemnantium in 15. & 10. aureos, quam relegantium & multantium. Quamdiu itaque intentioni illorum qui dicunt sententiam contrariari nolueris, conjunctioni non erit locus. Perpexit hoc jam GROENE WEGEN (b), atque ideo conjunctionem sententiarum intentioni eas ferentium contrariam tanquam absurdam impugnavit. Et quamvis VOETIUS (i) eandem contra ipsum defendere voluerit, valde tamen vercor, ne nullius sint ponderis quæ profert. Existimat enim, nisi concedatur condemnantem in 15. aureos etiam condemnare voluisse in 5, hoc statuendum esse absurdum, quod reum a præstatione 15. aureorum absolvere voluerit, propterea quod sententia nonnisi condemnatione vel absolute finem liti imponat. Ecquis non videt, nullam prorsus dictis inesse consequentiam. Confundit nimirum quæ a seinvicem prorsus differunt: cum pro uno eodemque habeat, reum absolvi & non condemnare in certam aliquam pœnam. Qui dicit reum non esse condemnandum in pœnam minorem sed potius in majorem, non ideo dicit eum a pœna minore esse absolvendum, & quando sententia vel absolvendo vel condemnando liti finem imponit, condemnatio & absolutio simpliciter sibi mutuo opponuntur; consequenter principium hoc nulla prorsus specie huc trahitur. Quæ porro affert ad præsens negotium prorsus non quadrant, ubi quæritur, an votorum conjunctione pluralitas obtineatur, non vero quid in casu dubio, aut ubi per pluralitatem votorum negotium exitum sortiri nequit, fieri debeat, ut exitum sortiatur. Quamobrem
nec

(b) de Legib. Abrog. L. IV. T. VIII. p. 93. seq.

(i) in Comment. ad Pand. T. I. L. IV. T. VIII. §. 19.

nec e re esse arbitror, ut iis speciatim commemorandis immorer. Probandum igitur potius est, in votorum conjunctione supponi, quod supponi nequit. Quoniam nimirum quamdiu diversis sententiis statur negotium exitum habere nequit, ipsa necessitas exigere putatur, ut quidam dissentientium sententiam suam deserant & alteri accedant, quo sic obtineantur majora. Sed vi compellendus ad sententiam aliam ei potius accedet, quam suæ propiorem deprehendit, quam remotiori; idcirco quoque ex hac præsumptione conjungendæ videntur sententiæ propiores. Æquis vero non videt, nondum hic definiri quinam compelli debeat, ut alteri cuidam sententiæ relicta sua accedat: cum enim singulorum paria sint jura, quoque unus vult alterum a sententia sua discedere & alii sese jungere, eodem jure alter quoque exigit, ut ipse sententiam suam deserens ad aliam accedat, sicque hæc præsumptio prorsus inutilis est, nec ea quicquam agitur. Taceo, si hac præsumptione sit standum, in omni casu propius ad se invicem accedentes conjungi posse, veluti ad mortem damnantes & relegantes contra multantes. Difficultates hæc, quibus votorum conjunctio laborat, perpendentes de pluralitate votorum per conjunctionem eruenda prorsus desperarunt; atque hinc ad principia confugerunt, quibus in causis dubiis utimur, ut negotia exitum habeant. Hæc vero principia diversa sunt pro diversitate causarum, in quibus dissentiant suffragantes. Ita ANTON. CORSETUS SICULUS, (*) & Petr. Gerard. de PETRA SANCTA (†), in eo casu, quo diversa sententiæ in quantitate fuerunt latæ, omnes quantitates in unam summam colligi, hancque per numerum sententiarum dividi jubent, ut obtineatur quantitas, in qua probabiliter omnes convenire videntur. Ponamus ergo cum PETRASANCTA ex tribus æstimatori-

B

(*) in Tr. Singular. Doct. T. I. p. 536, Sent. XVII.

(†) in cit. Tr. p. 503. XXV.

bus assumtis unum æstimare in 20. alium in 30. alium in 35. Quodsi jam has quantitates aggregates; & summam 85. per 3. divides, quotus $28\frac{1}{3}$ habetur pro pretio, in quo consentire omnes videntur. Regula hæc prorsus eadem est, quam pro æstimando pretio in Emptione Spei ex ipsa notione Justitiæ commutativæ erui, quamve convenire cum regula Hugoniana æstimandi sortem in ludo alex, quam hodie Mathematici in casibus similibus utuntur, in Specimine peculiari ostendi. Non tamen probabile est, laudatos modo Jctos ad illam æstimationem via demonstrationis pervenisse: quin credendum potius, eos imitatos fuisse Mathematicos, præfertim Astronomos, in casu dubio medium arithmeticum querentes, addendo in unam summam duo extrema, seu maximam & minimam quantitatem eamque per 2. numerum nempe quantitatium in unam summam collectarum dividendo. Quoniam vero regula ista determinandi æstimationem probabilem in casu dubio demonstratione nititur, quemadmodum in Specimine allegato luculenter evici; in casu æstimationis dubiæ, ubi non spectatur votorum pluralitas, recte omnino adhibetur, ne dissensus æstimatorum exitum negotii impediatur, ut adeo CORSETUS regulam istam notandam haud immerito inculcet, quod singularis. Non commemoramus alia principia ad quæ confugerunt alii, ut in dubio negotium expedirent, quod votorum pluralitate exitum habere non poterat. Dabitur enim paulopost occasio de his quædam differendi, ubi quid mihi videatur, exposuero. Sepositis igitur omnibus Doctorum opinionibus, quibus quæstionem propositam magis intricarunt quam extricarunt, analysin ejus aggredior. Quæritur itaque num in casu disparium sententiarum, salvo pari suffragantium jure, per votorum pluralitatem negotium expediri possit? Neminem lætet, quando majora concludere debent, non modo spectandum esse plurium in idem consensum; verum etiam pau-

paucissimorum dissenſum, ut ea ſententia prævaleat, quæ pauciores adverſus ſe experitur. Quamobrem ubi definiendum quænam ſententia vincat, numeranda non modo ſunt vota, quæ pro ea feruntur, verum etiam ea, quæ contra eam ſunt, quotcunque tandem fuerint diverſæ ſententiæ. Nemo enim non concedet quamdiu paria ſuffragantium jura admittit, eam eſſe debere priorẽ, cui pauciores adverſantur. Regula hæc eadem ratione nititur, qua votorum pluralitas in caſu duarum diverſarum ſententiarum, nimirum æquo ſuffragantium jure, & in ipſo hoc duarum ſententiarum diverſarum caſu locum quoque habet. Etenim quis nescit, ſi duæ ſunt ſententiæ diverſæ, ab ea cui plures accedunt, pauciores diſcedere, ut adeo perinde ſit, ſive eam ſententiam valere dicas, quæ pluribus probatur; ſive eam, quæ paucioribus diſplicet. Si ergo illam ſententiam præferendam eſſe exiſtimas quæ paucioribus diſplicet, quod æquo ſuffragantium jure non minus nititur, quam regula vulgata de præferenda ſententia, quæ pluribus probatur; per numerum votorum negotium non minus exitum habere poteſt in caſu plurium, quam in caſu duarum diverſarum ſententiarum, niſi in caſu priorẽ ad paritatem votorum perveniatur: id quod non majorem hic difficultatem faceſſit, quam ubi duæ ſententiæ paribus votis nituntur. Enimvero novus hic vota numerandi modus veritati quemadmodum apparet conſentaneus, exemplis illuſtrari debet, ut non modo rectius intelligatur, verum etiam, ut pateat, quæ poſſit. Satius vero duco ad exempla Veterum, quibuſcum omne negotium eſt Doctoribus, quando hoc tractant argumentum, regulam applicari, quam ad alia. In caſu GELLII duo judices reum cenſuerunt exilio mulctandum, duo pecunia, tres capite puniendum. Pro exilio ſunt vota duo, contra idem quinque. Pro pecunia itidem duo & contra denuo quinque. Pro ſupplicio denique tria, adverſus idem nonniſi quatuor; ſententia igitur

tur quæ reum supplicio vult affici, vota plurima pro se, pauciora vero contra se habet; consequenter prævalere debet, quamdiu votorum numero standum, quod hic fieri debere supponitur: cum neuter alteri cedere velit, sed unusquisque juris paritate se tueatur. Atque ita quoque visum est GELLIO, etsi rationem non penitus assecutus videatur, utpote animum tantummodo advertens ad numerum votorum, quæ sunt pro una sententia, non vero simul ad ea, quæ contra se habet. Affinis casui Gelliano est ille apud QUINTILIANUM (m), quo tres iudices mortem, duo infamiam, & duo exilium irrogant. Etenim hic quoque mortem volunt vota tria adversantibus quatuor; infamiam vero nonnisi duo, & exilium itidem tantummodo duo, adversantibus sententiæ unicuique votis 5. Quoniam itaque pœna capitalis vota plurima pro se, pauciora vero contra se habet, ea irroganda venit. Et ita quoque sentit QUINTILIANUS. Apparet adeo modum computandi pluralitatem votorum, sicubi plures fuerint sententiæ diversæ, quem adhibendum esse contendo, GELLIO & QUINTILIANO non adversari. Adde, quod eidem ubique locus sit, de quacunque tandem re deliberatio instituat: id quod de regulis illorum dici nequit, qui votis conjungendis student ad pluralitatem consequendam. Ponamus enim in Collegio aliquo novem esse Electores, quorum 4. Titium, 3. Mevium, 2. Sempronium eligunt, Electioni Titii favent vota 4 adversantur 5. Favent Electioni Mevii tria, contrariantur 6. Tandem Electioni Sempronii nonnisi 2 favent sed 7 contrariantur. Sententia igitur, qua Titius eligitur, plurima vota faventia, paucissima adversa experitur; adeoque adversus ceteras prævalet. Atque ita negotium exitum habet, etsi votorum numeratione expediri jubeatur, quod nullum habere potest, si votorum conjunctione

(m) Decl. 365.

ctione pluralitatem extundere volueris. Convenit cum hoc casu is, qui a MARC. FREHERO (22) proponitur ad casum PLINII illustrandum. Supponit enim in Campo Martio, tres Titio Candidato, duos Mevio, duos item Sempronio honorem tribuere. Et extra omnem dubitationis aleam positum esse existimat, honorem tribuendum esse Titio. Id quod prorsus ad mentem meam. Quamobrem cum FREHERUS casum quem fingit similem iudicat illi apud QUINTILIANUM, quem paulo ante regulæ consentientem vidimus; modum numerandi vota, quem præscripsi, ipsi suboluisse haud obscurum indicium est. Agedum vero expendamus, quid prodeat in casu JULIANI, si sententia victrix hoc pacto determinanda. Cum unus condemnet in 15, unus in 10, & unus in 5, unaquæque sententia uno stipatur voto adversantibus duobus, adeoque nulla adversus cæteras prævalet, consequenter res deducitur ad casum paritatis votorum. Quæ hic observanda sint, nuper docui, cum de Calculo Minervæ dicerem sententiam. Nimirum cum nihil agendo negotium præsens exitum habere nequeat, Calculo Minervæ locus non est. Dubium ergo videtur, quam sententia vincere debeat. Cum hic agatur de condemnando reo, in casu dubio sententia mitior præferri debet durioribus. Condemnandus igitur est reus in aureos 5, quemadmodum vult JULIANUS. Atque ita casus JULIANI eodem modo deciditur per ea quæ a me præcipiuntur, quo ipsemet JULIANUS eundem decedit, etsi diversa via incedamus. Quando autem secundum modum determinandi per numerum votorum sententiam victricem ad paritatem devenitur, tum demum cum per vota exitus negotio esse nequeat, deveniendum est ad rationes extrinsecas, quæ pro diversitate objecti deliberationis diversæ esse possunt, ac debent, veluti in casu condemnationis rei regula vulgata,

B 3

qua

(22) in Dec. Areopagit. c. VII.

qua modo usus fuit, sententiam mitiorem in dubio præferendam esse du-
tiori, quam AUSONIUS^(o) his enunciat verbis :

ego mitis & osor
Sanguinis humani, condonem crimina nummis.

Proinde ut mea fert opinio, diversi illi modi, quibus Doctores passim
sententiam determinare student, qua inter plures dispare standum, tum
demum necessarii existimandi sunt, ubi per paritatem ad incertitudinem
deducitur sententia præferenda. Ita jam vidimus in casu JULIANI, ubi
numerando vota negotium expediri non poterat, recurrendum nobis esse
ad principium, quod in casu dubio pars mitior sit sequenda. Hoc au-
tem principio etiam in casu PLINII ad explicandam votorum con-
junctionem utitur Cel. OTTO ^(p), existimans, si solo suf-
fragiorum numero steretur, ea exitum non sequi, quem tamen intendere
recte præsumi suffragantes. Sed cum vota numerentur non ponde-
rentur, istiusmodi remediis opus non est, ubi vota numerando nego-
tium expedire licet: id quod in præsentī casu fieri posse, modo notes, ad
quidnam in numerando attendendum sit, ex anterioribus luculenter con-
stat. Similiter negotium eo in casu in quo votorum numero non expeditur
exitum fortitur, si necessitas inungatur alijs quibusdam, in aliorum par-
tes eundi. Enimvero ne, cum paria sint suffragantium Jura, denuo oriatur
disceptatio; quis in alterius partem abire debeat, definiendum est. U-
num quo id fieri possit modum, eumque usu receptum PETRUS AERO-
DIUS refert ^(q). *Apud nos, inquit, necesse est in duas convenire. Ut istud
fiat: dua majores separantur: tunc in earum alteram transire oportet,
qui alia sentiunt.* Atat modus hic admodum restrictus est, quoniam sup-
ponit duas adesse sententias majores, cum tamen sæpius una tantummo-
do sit major, veluti si tres supplicio condemnant, duo relegant & duo
absolvunt. Ulterius ad rem meam nil prorsus confert, utpote, qui ad ex-
terna auxilia non confugio, nisi ubi sententiæ dispare pari suffragiorum
numero stipantur. Usui autem esse potest modus alter, quo olim uteban-
tur Romani in divisione votorum. Auctore enim ASCANIO in Milonia-
nam, sententia dividebatur in Senatu, quando quis eadem plura com-
plexus, quæ omnia non probabantur, jubebatur ab altero apertius dicere quid-
nam eorum velit, ut nempe hic sciret in quo illum sequi possit. Unde SE-
NECA ^(r) quod fieri, inquit, in Senatu solet faciendum in
Philosophia quoque existimo. Cum censuit aliquis quod ex parte mihi
place-

^(o) Epist. 14. ^(p) in Præfat. Th. Jur. Rom. T. II. præfix. p. 21.
^(q) in Pand. Rer. Jud. l. V. c. VII. p. 279. ^(r) Epist. 21.

placeat, jubeo illum dividere sententiam & sequor. Ipsa autem hujus divisionis natura loquitur, quandoam sit usui, nimirum quando una sententia res plures sub se complectitur, veluti in exemplo apud CICERONEM, ubi interprete JOH. MARIA CATANÆO (r), BIBULUS censerebat, Regem PTOLOMÆUM reducendum per tres legatos, cumque legari esse poterat vel privati vel Imperatores, postulabatur, ut sententia ejus divideretur, hoc est ut aperte diceret, an eligendos censeret, qui sunt sine Imperio, an vero qui sunt cum Imperio: vel ex interpretatione BRISSONII (s), BIBULI sententia, secundum quam Sybillinis libris conformiter POMPEJUS sine exercitu reduceretur, attamen per tres legatos, duas res complectebatur, & ob id divisa fuit: ut constaret in quamnam reliqui irent, Perperam vero HUBERUS (u) in eo casu quo sententiæ discrepant, vincentem ex eo definire vult, quod quis præsumatur sententiæ sibi propiori potius accedere velle, quam remotiori, ubi necessitas eum a sententia sua recedere & in aliam ire jubet, quo negotium exitum habeat. Hæc enim præsumtio hypothesi quæstionis præsentis quam tractamus repugnat. Nam quaritur quid fieri debeat, ubi unusquisque in sententia sua firmiter persistit, & cum paria sint suffragantium jura, necessitas, quæ aliquos a sententia sua discedere, & alteri accedere jubet, ut vota exitus sequatur, non definit, quinam compelli possit, ut alteri sententiæ accedat. Satis manifeste hoc perspicitur in casu GELLII, quem istiusmodi præsumptione expedire satagit. Vult enim sententiam relegantium adversus occidentes & multantes prævalere, quia probabile damnautes in pecuniam, malle, si hoc obrinere nequeunt, exilium rei, quam capitale supplicium. At cur multantes potius a sententia sua discedere & alterutri cæterarum accedere debent, quam relegantes aut occidentes? Nullam sane rationem admittit par quo suffragantes fruuntur jus, nisi forsitan requisiveris, ut qui sunt numero pauciores accedant sententiæ cuidam majori: sed tum incidis in modum ab ÆRODIO relatum, de quo jam ante disserui. Quæ nuper de Calculo Minervæ casibusque agnatis sub eo tamen comprehensis & in præsentem de determinanda sententia vincente inter plures dispare dicta sunt, ad steriles theorias, quæ nullum in praxi usum agnoscunt referenda non sunt. Etsi enim videri possit in controversiis, in quibus alter alteri cedere non vult, ad principem, vel Collegium aliquod Juridicum recurri, atque adeo hoc pacto suffragantium discordiam dirimi posse quemadmodum & ZIEGLERUS (x) tenit, ubi pactio lex aut con-

(r) in Comment. ad Plinii L. VII. Epist. XIV.

(s) de Formul. L. II. §. 9. p. m. 168.

(u) de Jure Civit. L. 3. Sect. 2. c. 6. n. 5.

(x) Dicast. Concl. 42. §. 22.

fuerudo aliud non præcipiat, hoc tamen non semper succedere, atter-
 tioribus patet. Etenim in Civitatibus Libris Senatores non ha-
 bent Superiorem, ad quem in hoc casu recurrere possent; adeoque pe-
 nes ipsas eadem adhuc quoad jura suffragantium valent, quæ olim apud
 Romanos & Græcos in senatu recepta erant. Præterea in Collegiis
 militaribus, cum pœnæ militares paratissimæ sint executionis, quæ capi-
 tales non sunt, ad superiorem recurrere non licet: votorum vero dispa-
 ritas in dictandis pœnis non infrequens esse solet. Memento itaque
 si quædam negotia Collegio cuidam a Principe ita decidenda permit-
 tantur, ut quicquid ipsis visum fuerit, a Principe ratum habeatur; &
 quæ nuper, & quæ nunc proposui usui esse. Immo non desunt casus,
 in quibus nec consultum est discordiam suffragantium ad Principem de-
 ferri, nec tempus permittit, ut a Collegio aliquo Juridico decisio petatur,
 immo res ipsa talem decisionem prorsus respuit, veluti cum de eli-
 gendo Pastore agitur. In his igitur maxime prodest nosse, quemodo
 vota paria & disparia aut diversa plura exitus sequatur. Non jam ur-
 geo, quod in istiusmodi casu, ubi nullum id jubet statutum, discordia ad
 Principem vel Collegium juridicum, quod hic arbitri compromissarii
 loco est, deferri nequeat, nisi unanimi Collegii consensu, cum trala-
 titium sit, ne plurima quidem vota concludere, ubi de Jure singulo-
 rum agitur. Pro certo igitur habeo, me non inanem operam sumis-
 se, quod Theoriam de Jure suffragandi a difficultatibus, quibus hac in
 parte hæctenus involuta fuit, liberaverim: & ad evidentiam, quæ ob-
 scura videbantur acutioribus revocaverim. Quemadmodum vero hic ma-
 gis ex re ipsa, quam ex opinionibus Doctorum sapere volui, ut quantum
 veritati accedant, quantum ab eadem recedant, evidenter eluceat, & ipsa
 veritatis evidentia dissensus tollatur; ita quoque eundem morem, quem-
 admodum hucusque in Lectionibus tam publicis quam privatis,
 in posterum observaturus sum, quotiescunque apud Doctores con-
 troversa decidenda erunt. Constitutum est mihi per astatem Themidis
 sacris initiandis explicare totius legitimæ Scientiæ prima Elementa, quæ
 in Institutionibus continentur. Dabo operam, ut nihil desiderare possint,
 quoad perspicuitatem, si verba spectent; quoad evidentiam si res. Quam-
 obrem quotquot labore nostro se juvari posse confidunt, eos ad Lectiones
 hæcce privatas die 7. Junii inchoandas invitatos volo. Dabam Mar-
 burgi Catorum, die XXX. Maji, A. MDCCXXXIV.

Mannberg, Diss., 1731-35

ULB Halle

005 359 929

3

Farbkarte #13

B.I.G.

f. 39. num. 7.
JOH. ULRICI CRAMERI,

J. U. & PHIL. D. AC IN ACADEMIA MARBURGENSI PROFESSORIS JURIS ORDINARIII,

fig. 2. ca. 17

1734, 1.

PROGRAMMA
ID QUOD JUSTUM EST,
CIRCA
VOTORUM
DISPARITATEM

EX
PARI SUFFRAGANTIUM JURE
DEFINIENS,

QUO
LECTIONES PRIVATAS

AD
INSTITUTIONES

INTIMAT.

MARBURGI CAETORUM,
TYPIS PHILIPPI CASIMIRI MÜLLERI, ACAD. TYPOGR.